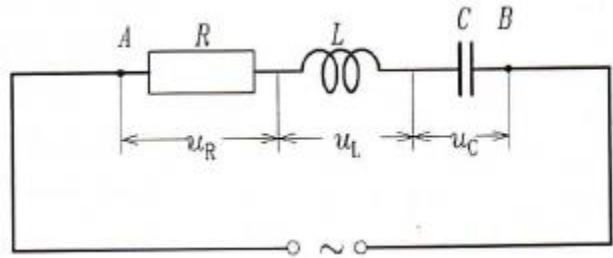

Особине редног RLC кола

Теоријски увод:

Редно RLC коло се састоји од извора наизмјеничне струје, термогеног отпора, кондензатора и калема.

Пошто је у питању редна веза тренутна вриједност струје је једнака у свим елементима кола, док је тренутна вриједност напона на крајевима везе:

$$u = u_R + u_L + u_C$$

Укупан отпор RLC кола се назива **импеданса** и обиљежава се са Z .

$$Z = \sqrt{(X_L - X_C)^2 + R^2}$$

Са фазорског дијаграма јасно је да струја i и напон везе u нису у фази. Њихова фазна разлика износи:

$$\operatorname{tg} \varphi = \frac{X_L - X_C}{R}$$

Импеданса редног RLC кола зависи од фреквенције извора, јер од фреквенције зависе индуктивни ($X_L = \omega L$) и капацитивни отпор ($X_C = \frac{1}{\omega C}$). Фреквенција при којој је импеданса минимална назива се **резонантна фреквенција** ν_r . Тада су индуктивни и капацитивни отпори једнаки:

$$\nu_r = \frac{1}{2\pi\sqrt{LC}}$$

ЛАБОРАТОРИЈСКА ВЈЕЖБА

Максим Мичета

Задатак вјежбе:

Ова вјежба има три задатка:

а) Требамо доказати да напон на калему и кондензатору U_{LC} зависи од фреквенције струје;

б) Показати да је напон U_{LC} минималан за фреквенцију:

$$\nu = \frac{1}{2\pi\sqrt{LC}}$$

в) Показати да је јачина струје максимална за ту фреквенцију.

Прибор:

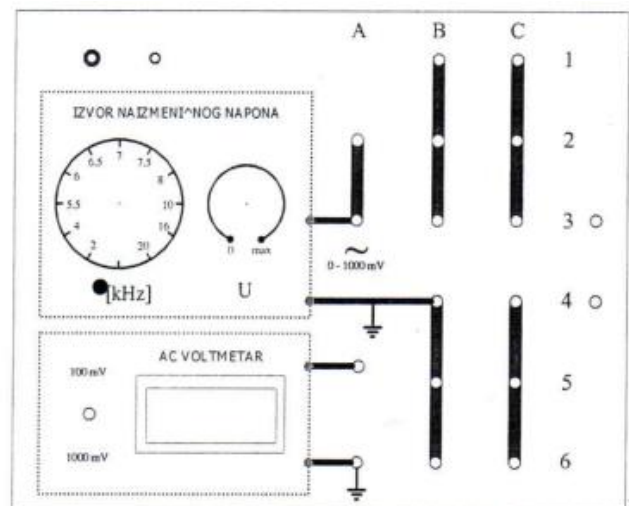
1. Основни уређај (слика):

- генератор наизмјеничног напона;

- АС волтметар

2. Конектори;

3. Три термогена отпорника, калем и кондензатор.

Упутство за рад:

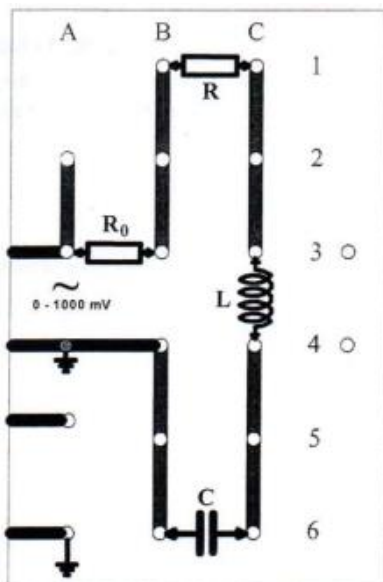
1. Коло саставити као на слици кориштењем отпорника $R_0 = 50\Omega$ и $R = 1k\Omega$, кондензатора $C = 15nF$ и калема $L = 40mH$.

ЛАБОРАТОРИЈСКА ВЈЕЖБА

Максим Мичета

2. Волтметар постави тако да мјери напон цијеле везе (А6 споји са В5, а А5 споји са А2). Постави опсег волтметра на $1000mV$, а извор укључи тако да је фреквенција $2kHz$ и напон везе $900mV$ (даље кроз вјежбу не мијењати овај напон). Сачекати 5 минута док се склопови кола не стабилизују;
3. Сада када нам је волтметар послужио да напон цијеле везе поставимо на $900mV$, поставимо волтметар да мјери напон U_{LC} (премјести прикључак са А2 на С2). Мијењати вриједности фреквенције и вриједности напона U_{LC} унијети у табелу. Нацртати зависност $U_{LC}(v)$ и донијети закључке;
4. Искључити уређај, а затим поставити волтметар тако да мјери напон U_{R_0} (премјести прикључке са В5 на В2 и са С2 на А2). Укључити уређај и сачекати 5 минута док се склопови кола не стабилизују. Затим мијењати фреквенције, а добијене вриједности напона U_{R_0} уписати у табелу. На основу тога, кориштењем Омовог закона, израчунати струју кроз коло I . Нацртати зависност $I(v)$ и донијети закључке;
5. Вјежбу поновити са новим отпорником – замијени отпорник од $1k\Omega$ са отпорником од $0,5k\Omega$.

ЛАБОРАТОРИЈСКА ВЈЕЖБА

Максим Мичета

Редни број мјерења	ν (kHz)	U_{LC} (mV)	U_{R_0} (mV)	I (mA)
1.	2			
2.	4			
3.	5,5			
4.	6			
5.	6,5			
6.	7			
7.	7,5			
8.	8			
9.	10			
10.	16			
11.	20			

ЛАБОРАТОРИЈСКА ВЈЕЖБА

Максим Мичета

Извјештај мора да садржи:

1. Име и презиме ученика;
2. Теоријски дио;
3. Опис апаратуре;
4. Методе мјерења величина са табеларним приказом података;
5. Графичку обраду мјерења;
6. Анализу и закључке.